

Türkiye-Türkmenistan İş Konseyi Ortak Toplantısı

24 Mart 2021, 12.00

Aşkabat Büyükelçimiz Sn. Togan Oral,

Türkmenistan Ankara Büyükelçisi Sn. İşankuli Amanlıyev,

Türkiye-Türkmenistan İş Konseyi Başkanı Sn. Halil Avcı,

Türkmenistan-Türkiye İş Konseyi Başkanı, Türkmenistan Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Sn. Dövletgeldi Recepov,

Ticaret Müşavirlerimiz,

Türkmenistan Sanayiciler ve Girişimciler Birliği Temsilcileri,

Türkiye ve Türkmenistan İş Dünyasının Başkan ve Temsilcileri,

Değerli Katılımcılar,

Teşekkür ederim Halil Bey.

Öncelikle sizlere sağlıklı günler diliyor, sizleri şahsım ve DEİK ailesi adına saygıyla selamlıyor, baharın başlangıcı Nevruz'u kutladığımız bugünlerde, çevrim içi de olsa Türkmen dostlarımızla bir araya gelmekten büyük mutluluk duyuyorum.

Devamla, son bir yıl içerisinde çevrim içi gerçekleştirmekte olduğumuz programlarımızı yavaş yavaş, yüz yüze veya hibrit şekilde gerçekleştirmeye başlamanın memnuniyeti içerisindeyiz.

Türkiye ve Türkmenistan; ortak tarihi, dili ve kültürü paylaşan iki kardeş ülke. Halk arasında “Bir Millet, İki Devlet” şeklinde de ifade edilen dengeli, karşılıklı saygı ve iş birliğine dayalı özel ilişkilerimiz bulunuyor.

Bu köklü dostluğumuzun yansımalarını elbette ekonomik ilişkilerimizde görebiliyoruz. İki ülke arasında yaklaşık 1,2 milyar \$'lık bir ticaret hacmimiz bulunuyor. Ancak bu rakamı iki dost ülke için yeterli bulmuyorum.

Bu noktada, kısaca iki ülke arasındaki ekonomik iş birliklerimizi geliştirmenin önünü açacak bazı tespit ve önerilerimi sizlerle paylaşmak isterim.

- Türkmenistan'da yeni kalkınma ve gelişme dönemi programı çerçevesinde her alanda yatırımlar hızlandı. Bu çerçevede Türk iş dünyası ile yeni iş birlikleri sağlanabilir.
- Tarım, inşaat ve sağlık sektöründe daha fazla iş birlikleri yapmalıyız.
- İş dünyamız, Türkmenistan'a ithal edilen eşyaların bedellerinin transferinde bazen zorluklar yaşadıklarını dile getiriyorlar. Bu konudaki hassasiyetin arttırılması da iş yapma kolaylığı açısından faydalı olacaktır.

Son olarak şunu da duyurmak isterim. Salgından dolayı ertelenen 6. HEK toplantısını da bu yıl içinde Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sn. Fuat Oktay'ın katılımlarıyla gerçekleştirmeyi öngörüyoruz.

Sözlerime son vermeden Covid-19'le ilgili bazı değerlendirmelere değinmek istiyorum. Sağlık boyutundan söz etmeyeceğim ama hayatımıza getirdiği yenilikler ya da riskler konusu, bence her toplantıda dile getirilmesi gereken kavramlardan.

Öncelikle, bu salgının fiziki hareketliliği kısıtlamasının, dijital ve yapay zeka dönemine geçişi hızlandırdığını görüyoruz. Bunun iş hayatımıza nasıl yansımaları olacağını iyi düşünmeliyiz. Bu geçiş sürecinde gerekli adımları zamanında atamazsak, bunu başarabilen ülkelerle aradaki açığın artması gibi bir riskle karşı karşıyayız.

İkinci bir konu globalleşme mi, yerelleşme mi konusu. Galiba Covid-19 süreci bize glokalleşmeyi, yani globalleşme ve yerelleşmenin bir karışımının olacağı bir dünya sunuyor.

Elbette hepimiz kaynak çeşitliliğinin önemine inanırız. Ancak Covid-19'la hayatımızda kaynak çeşitliliğinin önemini daha iyi kavradık. Çünkü zaman zaman firmalarımız, rekabet noktasında ölçek ekonomisi büyük olan yerlerle çalışmanın getirdiği avantajı kullanırlardı. Hepimiz biliyoruz ki, bir hizmet ya da ürünü çok fazla şekilde arz ederseniz rekabette öne geçme imkânınız vardır. (Yüksek teknoloji hariç olarak konuşuyorum tabii ki, o alan zaten özel.) Ancak Covid-19 tek bir kaynağa bağlı olmanın risklerini de meydana çıkardı. Ve kaynak çeşitliliğini bir defa daha hayatımızın ortasına koydu.

Bu noktada, yine bir başka kavramla karşı karşıya kaldık. Lojistikle birlikte düşündüğümüz “ulaşılabilirlik” kavramı. Bunu neden ifade ediyorum? Bizler bir ülkeyle ticaret yaparken ne kadar yakın ya da uzak olduğunu, mal ya da hizmetin nasıl oraya ulaştığını düşünür, dikkate alırdık. Ancak tedarik zinciri dediğimiz kavram, mesafeden ayrı olarak ulaşılabilirlik

kavramını da hayatımıza soktu. Zannederim bunlar yeni dönemde hepimizin üzerinde parametreleriyle birlikte çalışmamız gereken alanlardır.

Türkmen dostlarımız, **“Bugünkü işini ertä goyma.”** diye bir atasözü kullanırlar. Bizde bu atasözü, **“Bugünün işini yarına bırakma.”** haliyle kullanılır.

İki dost ülke Türkiye ve Türkmenistan'ın değerli iş dünyası temsilcileri olarak, ülkelerimiz arasındaki ticaret ve yatırım ilişkilerini güçlendirmek için elimizden geldiğince yarının işini bugüne bırakmayacağız.

Bu duygularla, başta Büyükelçilerimiz olmak üzere ve katılan herkese teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

Nail OLPAK

DEİK Başkanı